

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 63 · MATURA USTNA 2027–2028

DŻUMA · KONTEKST: KSIĘGA HIOBA

KAZANIE KONTRA DZIECKO

Pytanie jawne 63: „Człowiek wobec cierpienia i śmierci. Omów zagadnienie na podstawie Dżumy Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Proponowany kontekst: Księga Hioba.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Cierpienie może wywołać bunt, kryzys wiary, samotność albo solidarne działanie.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

„Dżuma” pokazuje, że wobec cierpienia i śmierci człowiek może się buntować, wątpić lub działać — a Camus najwyżej ceni solidarną pomoc.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Śmierć dziecka w „Dżumie” i los Hioba uczą ostrożności w osądzaniu cierpiących.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Śmierć dziecka odstawia niezawinione cierpienie. Rieux i Paneloux odpowiadają na nie inaczej. Hiob pokazuje, dlaczego nie wolno automatycznie łączyć cierpienia z winą. Wniosek: nie zawsze umiesz wyjaśnić śmierć. Możesz jednak odmówić obojętności, być przy drugim człowieku i działać, póki się da.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Postaw tezę — Jak człowiek może zareagować na cierpienie, którego nie potrafi wyjaśnić ani usunąć?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Może szukać sensu, buntować się, trwać przy wierze albo pomagać innym. W *Dżumie* szczególne znaczenie ma solidarne działanie bez gwarancji zwycięstwa.

2. Scena śmierci dziecka — Dlaczego śmierć syna sędziego Othona jest próbą dla Rieux i Paneloux? Jaką rolę pełni w argumentacji?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Chłopiec cierpi i umiera mimo prób ratowania. Jego niewinność podważa prostą interpretację epidemii jako sprawiedliwej kary za grzechy. Rieux odmawia pogodzenia się z takim wyjaśnieniem; Paneloux musi skonfrontować z nim swoją wiarę.

3. Dwie odpowiedzi — Porównaj postawę lekarza z postawą duchownego po tej scenie.

KIERUNEK ODPOWIEDZI Rieux trwa przy konkretnych chorych i próbuje ograniczać cierpienie, nawet bez pewności sukcesu. Paneloux nie porzuca po prostu wiary, ale po śmierci dziecka mówi z większą świadomością wspólnego doświadczenia i bez łatwego wyjaśnienia losu niewinnego.

4. Kontekst Hioba — Co łączy historię Hioba z losem dziecka z *Dżumy*? Na czym polega różnica między utworami?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Oba teksty pokazują niezawinione cierpienie i kwestionują automatyczne łączenie bólu z karą. *Księga Hioba* pyta o relację człowieka z Bogiem; powieść Camusa mocniej eksponuje ludzką odpowiedzialność za pomoc drugiemu człowiekowi.

5. Pytanie komisji — Która postawa wobec cierpienia jest ci najbliższa?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Uzasadnij wybór, np. bunt Rieux albo przemianę Othona.

6. Pytanie komisji — Dlaczego śmierć dziecka jest w powieści momentem przelomowym?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Bo pokazuje cierpienie zupełnie niewinne, którego nie da się wytłumaczyć karą.